RISCOS PSICOSOCIALS I SALUT LABORAL

Data: 23 de gener de 2024.
Hora: 12.00.
Edifici B: Facultat de Filosofia i Lletres.
Lloc: Sala d'actes.

Presencial i Teams

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB

RISCOS D'ORIGEN PSICOSOCIAL I SALUT LABORAL

GUIÓ DE L'ASSEMBLEA.

1.Riscos psicosocials: què son, context social actual, percentatge d'accidents psicosocials del total d'accidents.

2. Causes i relació amb l'organització de l'empresa: estrès, càrrega de treball, lideratge, conflictes...

3. UAB, Mutua Laboral i INSS

4. Accidents de caire psicosocial: com es tracten, quins recursos i protocols tenim, com es fa el seguiment.

5. Avaluacions de riscos psicosocials: mètode Istas, programació de les avaluacions.

6. Riscos psicosocials i salut mental i laboral. Conseqüències (relació amb el punt 2).

7. Casos/experiències

SECCIÓ SINDICAL UAB

RISCOS D'ORIGEN PSICOSOCIAL I SALUT LABORAL

ELS RISCOS PSICOSOCIALS SON CONDICIONS DE TREBALL DERIVADES DE L'ORGANITZACIÓ DEL TREBALL, PER A LES QUE ES POT DEMOSTRAR QUE PERJUDIQUEN LA SALUT DELS TREBALLADORS I TREBALLADORES.
PSICO PERQUE ENS AFECTEN A TRAVÉS DE LA PSIQUE (CONJUNT D'ACTES I FUNCIONS DE LA MENT) I SOCIAL PERQUE EL SEU ORIGEN ES SOCIAL: DETERMINADES CARACTERÍSTIQUES DE LA ORGANITZACIÓ DEL TREBALL.

- **LEY 31/1995, de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales art. 4.7.d , art. 15.1.g , Capítulo III**

LA LLEI DEIXA CLAR QUE EL DANY A LA SALUT POT PROVENIR TAMBÉ DE L'ORGANITZACIÓ DEL TREBALL. DIU QUE LES CONDICIONS DE TREBALL SUSCEPTIBLES DE PRODUIR DANY I PER TANT, OBJECTE DE L'ACTIVITAT PREVENTIVA SON: AQUELLES CARACTERÍSTIQUES DEL TREBALL , INCLUIDES LES RELATIVES A LA SEVA ORGANITZACIÓ I ORDENACIÓ....

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB

RISCOS D'ORIGEN PSICOSOCIAL I SALUT LABORAL

GESTIÓ DE LA PREVENCIÓ A LES EMPRESES

ANY 2019: 5,8%

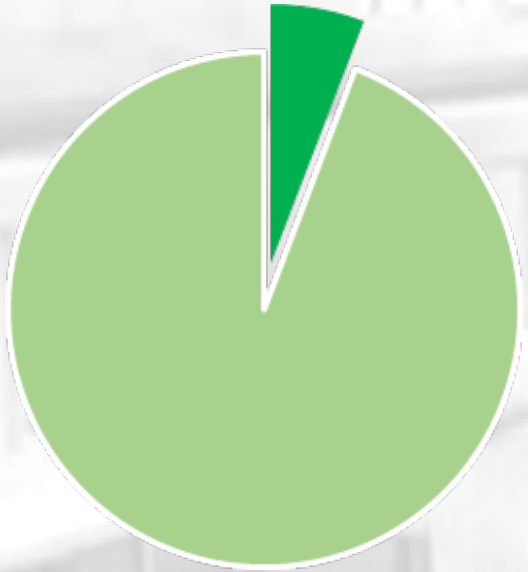

ANY 2022: 12,5%

Institut Català de Seguretat i Salut Laboral

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

TREBALL: FONT DE SALUT O RISC PER LA SALUT MENTAL???

El treball pot ser un factor protector de la salut mental però també pot contribuir al desenvolupament de malalties

- **MRT: Malalties relacionades amb el treball: 13.350**
- **Malaltíes relacionades amb factors de risc psicosocial: 7.047**

Dades Agència de Salut Pública 2017-2022

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB

RISCOS D'ORIGEN PSICOSOCIAL I SALUT LABORAL

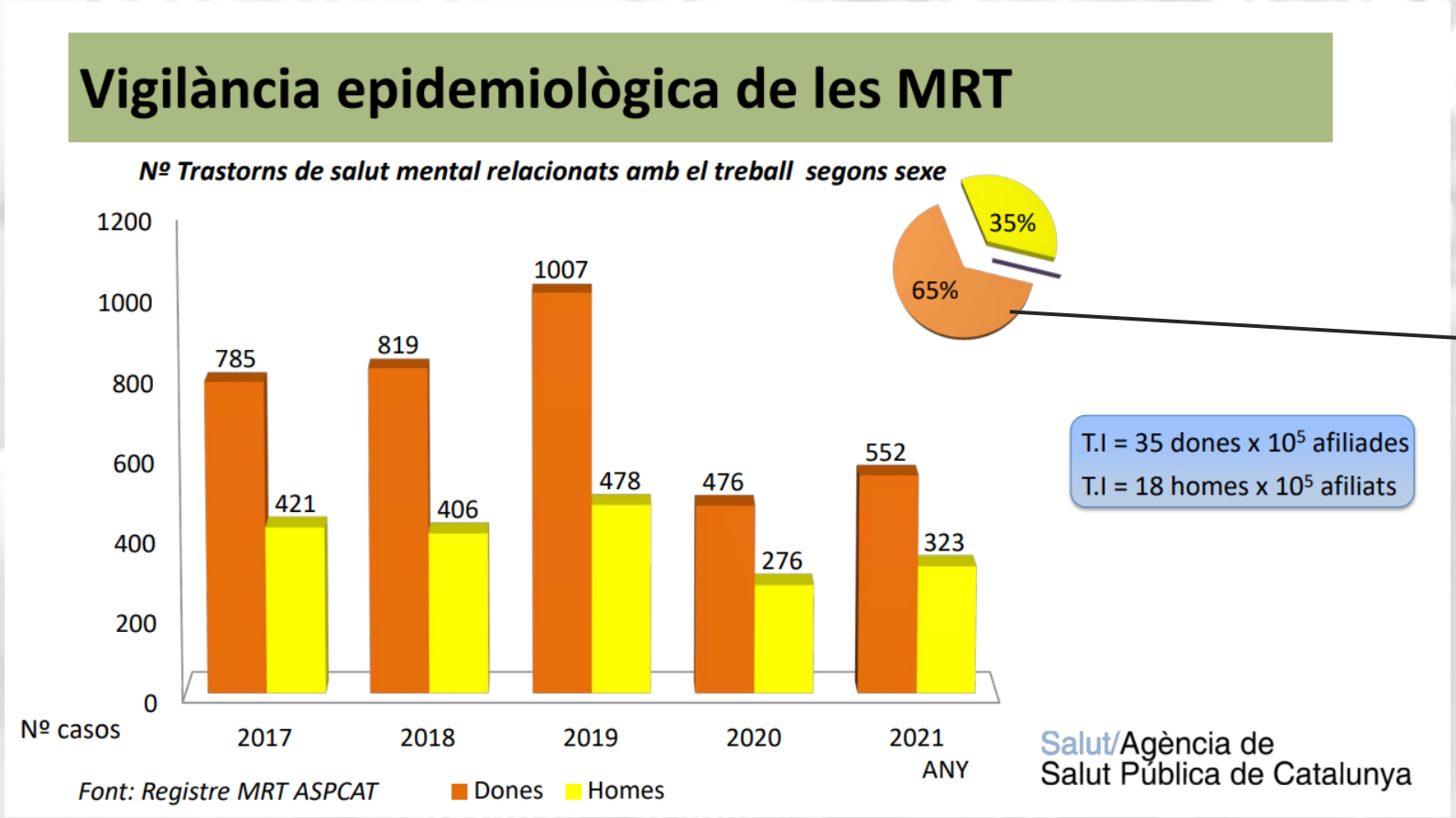

DONES

Malalties relacionades amb el treball: transtorns de salut mental

SECCIÓ SINDICAL UAB

FACTORS DE RISC PSICOSOCIAL

GRUPS DE FACTORS DE RISC PSICOSOCIAL	DIMENSIONS PSICOSOCIALS	
Exigències Psicològiques (EP) en el treball	EP Quantitatives EP Emocionals EP d'Amagar Emocions Ritme de Treball	
Control sobre el treball	Influència Possibilitat de Desenvolupament Sentit de la tasca	
Suport Social i Qualitat de Lideratge	Suport Social companys/es Suport Social superior/a Sentiment de grup Qualitat de lideratge	Previsibilitat Claredat de rol Conflicte de rol
Compensacions del treball	Reconeixement Inseguretat sobre l'ocupació Inseguretat sobre les condicions de treball	
Conflicte treball-família	Doble Presència	
Capital social	Justícia Confiança vertical	

RISCOS PSICOSOCIALS CLÀSSICS

- **Treball monòton**
- **Conflicte de rol**
- **Indefinició de funcions**
- **Ritme elevat de treball**
- **Llargues jornades de treball**
- **Treball de nit i rotatori**
- **Manca d'autonomia**
- **Exigències emocionals**
- **Condicions de treball materials i ambientals deficient, perilloses, etc**

NOUS RISCOS PSICOSOCIALS

- **Intensitat ritme treball provocat per les noves tecnologíes**
- **No desconnexió digital (tecnoestrès)**
- **Teletreball (treball solitari)**
- **Violències en el treball**
- **Inseguretat en el treball i desigualtats..treballs molt precaris**

ELS RISCOS PSICOSOCIALS NO SON UN PROBLEMA INDIVIDUAL, DE PERSONALITAT O QUE RESPONGUI A CIRCUMSTÀNCIES PERSONALS O FAMILIARS. EN L'AVALUACIÓ DELS RISCOS CAL IDENTIFICAR I VALORAR LES CONDICIONS DE TREBALL I NO CARACTERÍSTIQUES DE LA PERSONALITAT

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

RISCOS D'ORIGEN PSICOSOCIAL : Efectes en la salut dels treballadors

ALGUNS EFECTES SOBRE LA SALUT

Danys psicològics

- Irritabilitat, esgotament mental, canvis d'humor.
- Ansietat o depressió i aïllament.
- Síndrome d'esgotament professional (*burnout*).

Danys físics

- Psicosomàtics: alteracions a la pell, gastrointestinals, etc.
- Malalties cardiovasculars.
- Trastorns musculoesquelètics.

Danys socials

- Dificultats familiars, aïllament, etc.

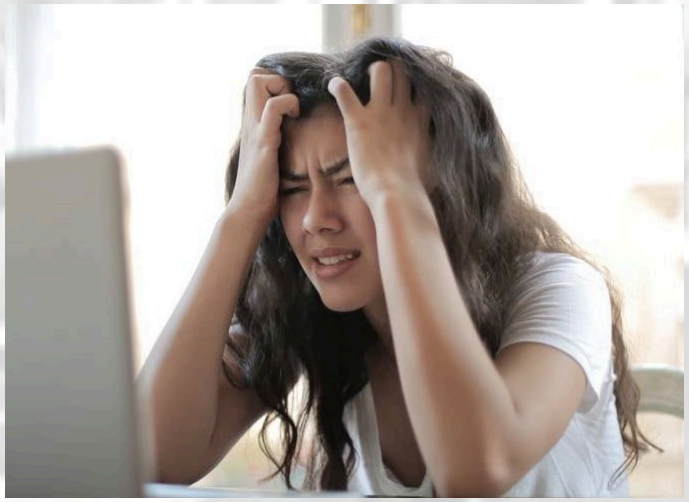

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

RISCOS D'ORIGEN PSICOSOCIAL : Efectes en la empresa

- Augment de la incapacitat temporal.
- Augment de l'absentisme.
- Incompliments d'horari.
- Problemes disciplinaris.
- Augment de l'accidentalitat.
- Disminució de la productivitat.
- Augment de sol·licituds de canvi de lloc de treball.
- Increment de la demanda d'atenció mèdica per part de les persones d'un entorn laboral determinat

ACCIDENTS LABORALS A LA UAB: 2020-22

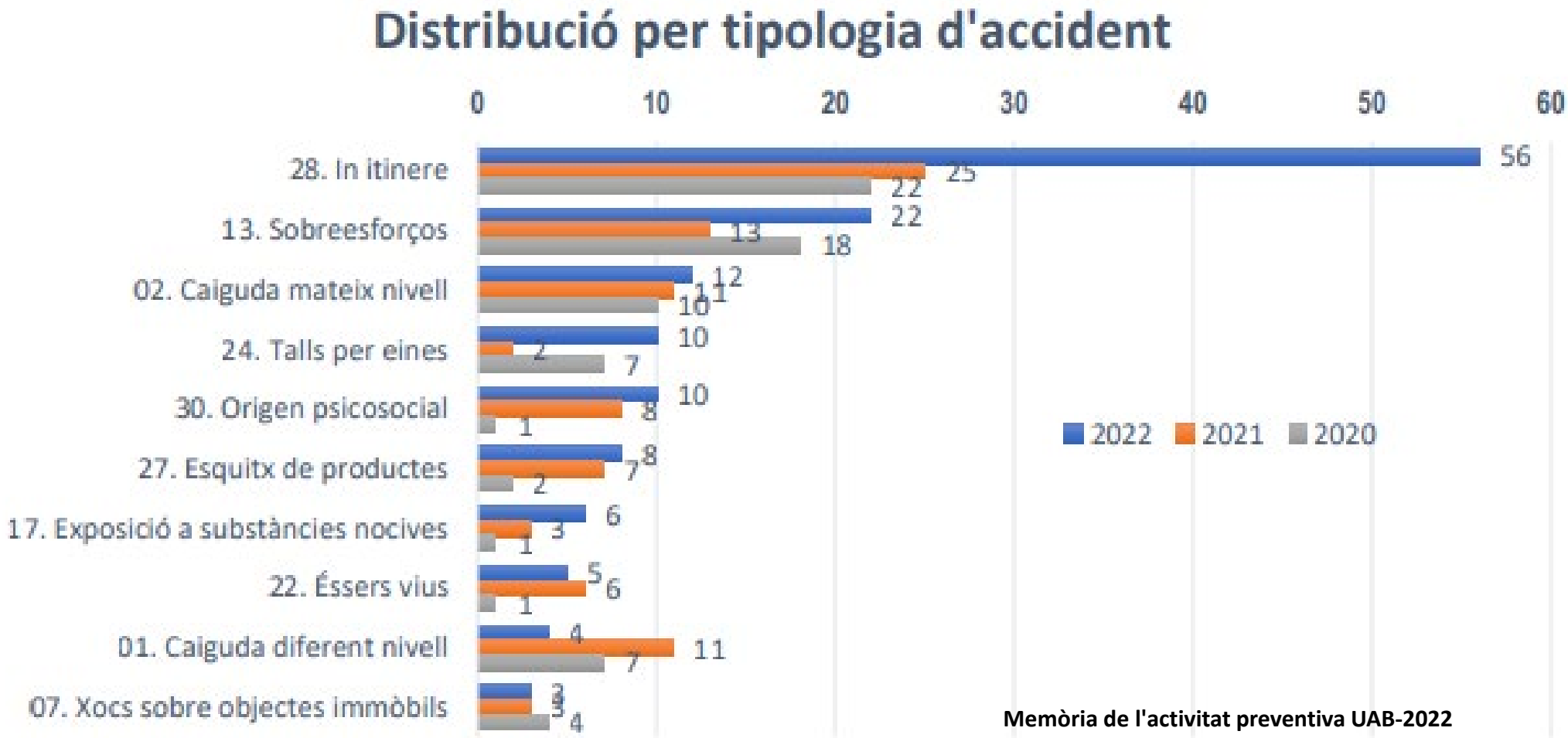

Memòria de l'activitat preventiva UAB-2022

SITUACIÓ UAB: reconeguda la seva laboralitat per la mutua desde finals del 2019

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

ACCIDENTS LABORALS A LA UAB: ANY 2023

Període gener a març de 2023

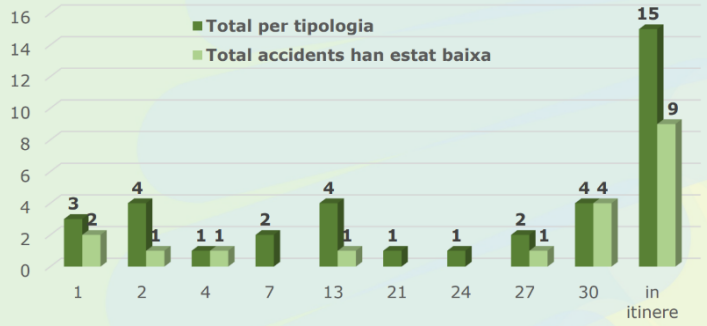

01. Caiguda diferent nivell
02. Caiguda mateix nivell
03. Caiguda d'objectes
04. Caiguda d'objectes en manipulació
05. Caiguda d'objectes despresos
06. Trepitjades sobre objectes
07. Xocs sobre objectes immòbils
08. Xocs contra objectes mòbils
09. Cops per objectes o eines
10. Projecció de fragments o partícules
11. Atrapament per o entre objectes o màquines
12. Atrapament per bolcament de màquines, tractors o vehicles
13. Sobreesforços
14. Exposició a temperatures ambientals extremes
15. Contactes tèrmics
16. Exposició a contactes elèctrics
17. Exposició a substàncies nocives
18. Contacte amb subs. Càustiques i/o corrosives
19. Exposició a radiacions
20. Explosions
21. Incendis
22. Accidents causats per éssers vius
23. Atropellaments o cops per vehicles
24. Talls per eines
25. Punxades
26. Vessaments
27. Esquitx de productes
28. *In itinere*
29. Violència ocupacional
30. Psicosocial

Període abril a juny de 2023

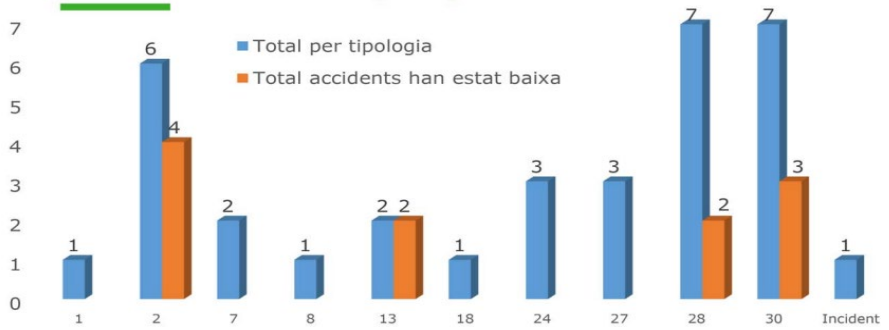

01. Caiguda diferent nivell
02. Caiguda mateix nivell
03. Caiguda d'objectes
04. Caiguda d'objectes en manipulació
05. Caiguda d'objectes despresos
06. Trepitjades sobre objectes
07. Xocs sobre objectes immòbils
08. Xocs contra objectes mòbils
09. Cops per objectes o eines
10. Projecció de fragments o partícules
11. Atrapament per o entre objectes o màquines
12. Atrapament per bolcament de màquines, tractors o vehicles
13. Sobreesforços
14. Exposició a temperatures ambientals extremes
15. Contactes tèrmics
16. Exposició a contactes elèctrics
17. Exposició a substàncies nocives
18. Contacte amb subs. Càustiques i/o corrosives
19. Exposició a radiacions
20. Explosions
21. Incendis
22. Accidents causats per éssers vius
23. Atropellaments o cops per vehicles
24. Talls per eines
25. Punxades
26. Vessaments
27. Esquitx de productes
28. *In itinere*
29. Violència ocupacional
30. Psicosocial

Període juliol a setembre de 2023

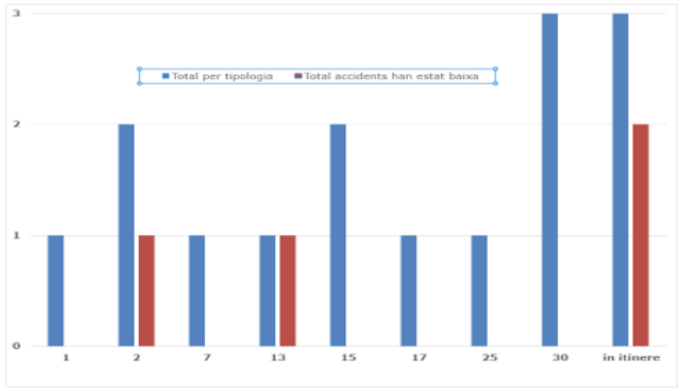

01. Caiguda diferent nivell
02. Caiguda mateix nivell
03. Caiguda d'objectes
04. Caiguda d'objectes en manipulació
05. Caiguda d'objectes despresos
06. Trepitjades sobre objectes
07. Xocs sobre objectes immòbils
08. Xocs contra objectes mòbils
09. Cops per objectes o eines
10. Projecció de fragments o partícules
11. Atrapament per o entre objectes o màquines
12. Atrapament per bolcament de màquines, tractors o vehicles
13. Sobreesforços
14. Exposició a temperatures ambientals extremes
15. Contactes tèrmics
16. Exposició a contactes elèctrics
17. Exposició a substàncies nocives
18. Contacte amb subs. Càustiques i/o corrosives
19. Exposició a radiacions
20. Explosions
21. Incendis
22. Accidents causats per éssers vius
23. Atropellaments o cops per vehicles
24. Talls per eines
25. Punxades
26. Vessaments
27. Esquitx de productes
28. *In itinere*
29. Violència ocupacional
30. Psicosocial

Període octubre a desembre de 2023

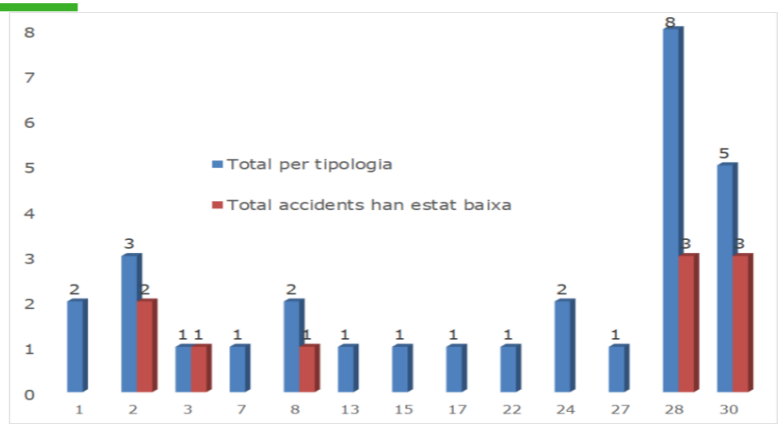

01. Caiguda diferent nivell
02. Caiguda mateix nivell
03. Caiguda d'objectes
04. Caiguda d'objectes en manipulació
05. Caiguda d'objectes despresos
06. Trepitjades sobre objectes
07. Xocs sobre objectes immòbils
08. Xocs contra objectes mòbils
09. Cops per objectes o eines
10. Projecció de fragments o partícules
11. Atrapament per o entre objectes o màquines
12. Atrapament per bolcament de màquines, tractors o vehicles
13. Sobreesforços
14. Exposició a temperatures ambientals extremes
15. Contactes tèrmics
16. Exposició a contactes elèctrics
17. Exposició a substàncies nocives
18. Contacte amb subs. Càustiques i/o corrosives
19. Exposició a radiacions
20. Explosions
21. Incendis
22. Accidents causats per éssers vius
23. Atropellaments o cops per vehicles
24. Talls per eines
25. Punxades
26. Vessaments
27. Esquitx de productes
28. *In itinere*
29. Violència ocupacional
30. Psicosocial

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

ACCIDENTS LABORALS A LA UAB: ANY 2023

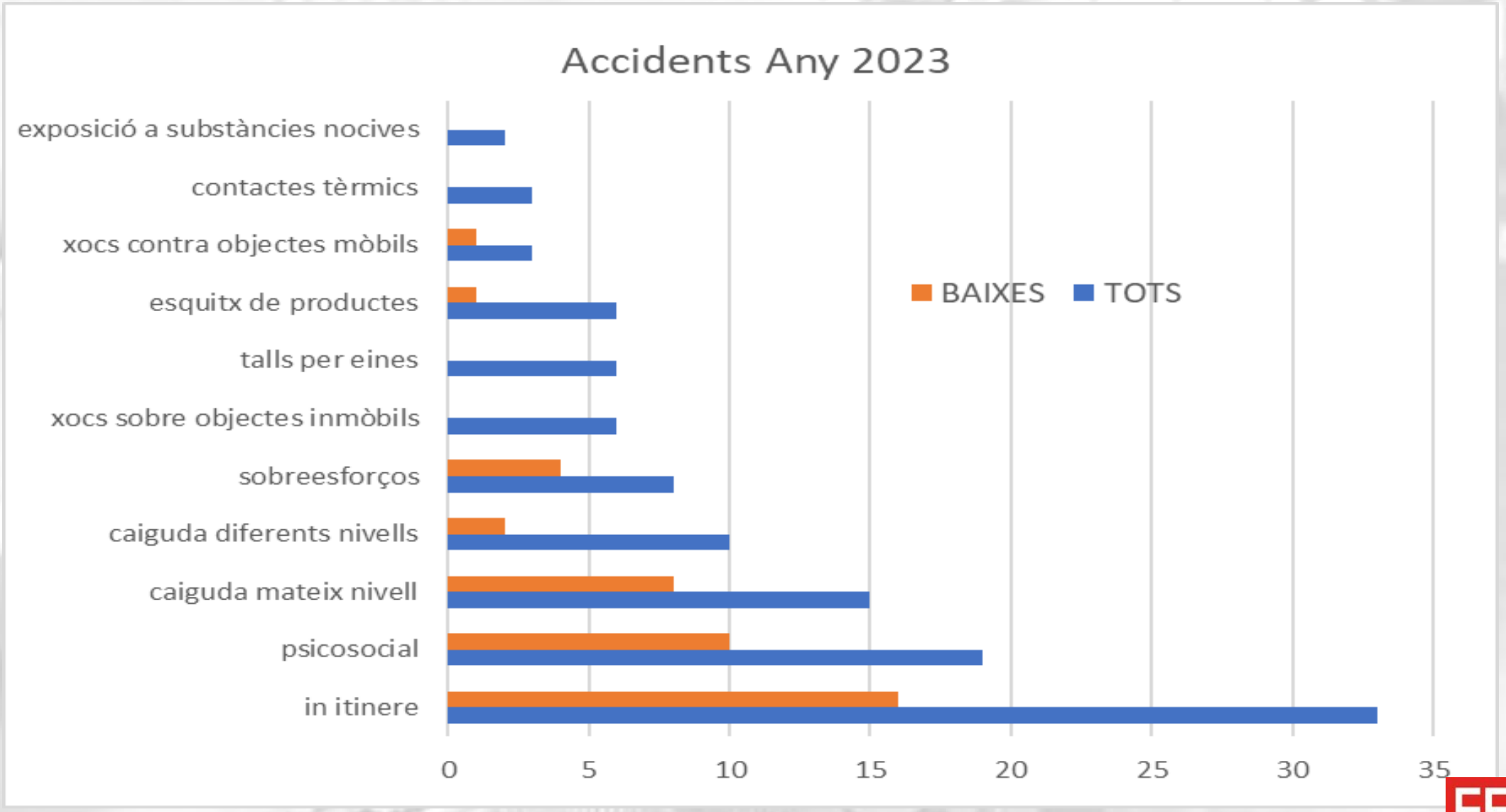

SECCIÓ SINDICAL UAB

ACCIDENTS LABORALS A LA UAB (2022)

6.4. Distribució per gènere i col·lectius dels accidents

Col·lectiu	Accidents		Femení		Masculí	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
PA	15	29	10	13	5	16
PAS	74	107	45	74	29	33
BECARIS	3	5	2	4	1	1
Total	**92**	**141**	**57**	**91**	**35**	**50**

Taula 3. Els accidents per gènere en els col·lectius del personal UAB

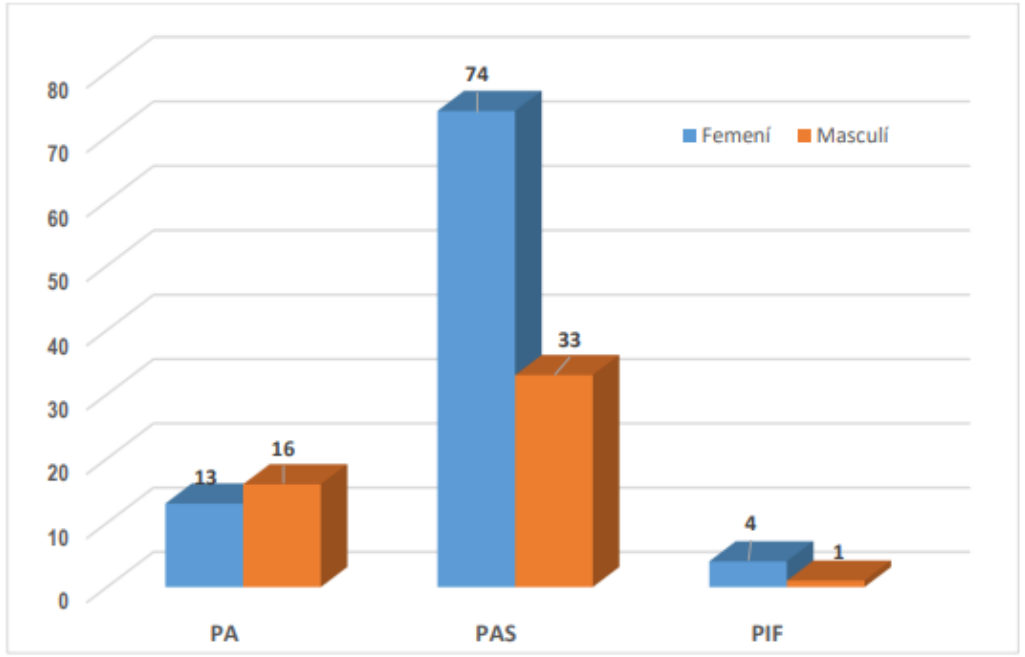

Gràfic 6. Els accidents per col·lectius i gènere en el 2022

7.030 treballadors
53% PDI (PA)
14% PIF
42% PTGAS

Accidentalitat:
- ❖ **Major en PTGAS**
- ❖ **Major en les dones**

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB

GESTIÓ ACCIDENTS LABORALS D'ORIGEN PSICOSOCIAL A LA UAB

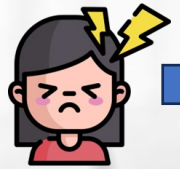

CAP - HOSPITAL

Mutua Laboral

SAS – USL

Reconeixement de l´accident per motius de contingència laboral (amb o sense baixa)

- Assistència sanitària (Mutua) + Suport SAS-USL
- Avaluació exprés dels riscos psicosocials (APiA)
- Investigació/Informe del accident (APiA) → Taula de mesures correctores

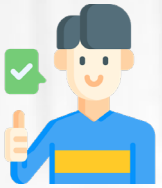

Alta laboral (Mutual Laboral) → Visita SAS-USL
Informe d'incorporació
Pot incorporar recomanacions → Informe d'adaptacions (APiA) → Incorporació al lloc de feina (Personal UAB)

SAS. Servei Assistencial de Salut.
USL. Unitat de Salut Laboral
CAP. Centre d'Atenció Primària.
APiA. Àrea de Prevenció i Assistència

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB

AVALUACIÓ I PREVENCIÓ DELS RISCOS PSICOSOCIALS A LA UAB

Pla avaluació psicosocial període 9 anys

Metodologia d'avaluació: Mètode de referència: COPSOQ-PSQCAT (aprovat al setembre 2015)

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

CIRCUIT INVESTIGACIÓ ACCIDENTS PSICOSOCIALS A LA UAB

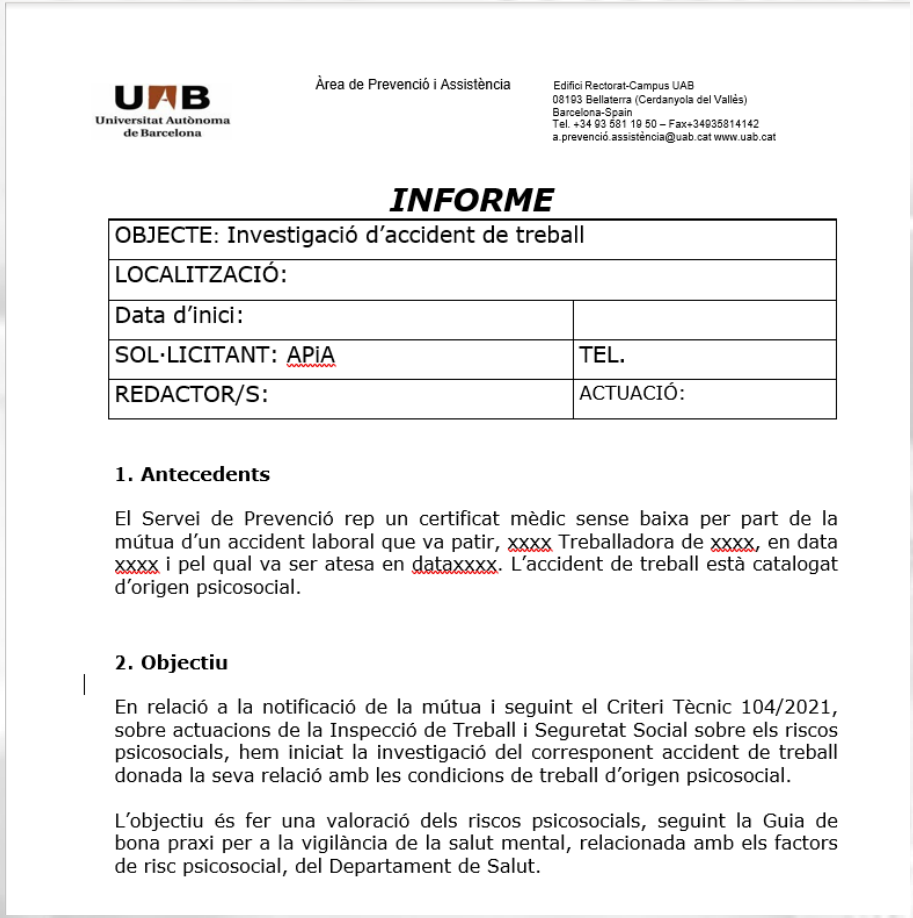

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Àrea de Prevenció i Assistència

Edifici Rectorat-Campus UAB
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Barcelona-Spain
Tel. +34 93 581 19 50 – Fax+34935814142
a.prevenció.assistència@uab.cat www.uab.cat

INFORME

OBJECTE: Investigació d'accident de treball	
LOCALITZACIÓ:	
Data d'inici:	
SOL·LICITANT: APiA	TEL.
REDACTOR/S:	ACTUACIÓ:

1. Antecedents

El Servei de Prevenció rep un certificat mèdic sense baixa per part de la mútua d'un accident laboral que va patir, xxxx Treballadora de xxxx, en data xxxx i pel qual va ser atesa en dataxxxx. L'accident de treball està catalogat d'origen psicosocial.

2. Objectiu

En relació a la notificació de la mútua i seguint el Criteri Tècnic 104/2021, sobre actuacions de la Inspecció de Treball i Seguretat Social sobre els riscos psicosocials, hem iniciat la investigació del corresponent accident de treball donada la seva relació amb les condicions de treball d'origen psicosocial.

L'objectiu és fer una valoració dels riscos psicosocials, seguint la Guia de bona praxi per a la vigilància de la salut mental, relacionada amb els factors de risc psicosocial, del Departament de Salut.

Informe investigació accident

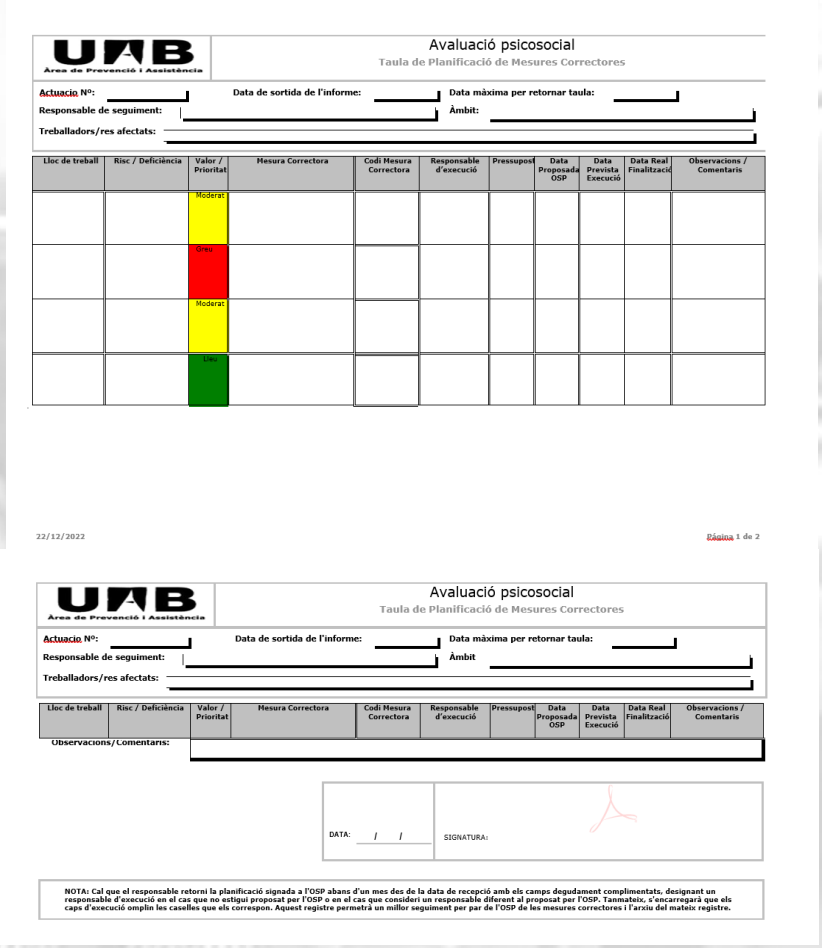

UAB Àrea de Prevenció i Assistència

Avaluació psicosocial
Taula de Planificació de Mesures Correctores

Actuacio Nº: Data de sortida de l'informe: Data màxima per retornar taula:
Responsable de seguiment: Àmbit:
Treballadors/res afectats:

Lloc de treball	Risc / Deficiència	Valor / Prioritat	Mesura Correctora	Codi Mesura Correctora	Responsable d'execució	Pressupost	Data Proposada OSP	Data Prevista Execució	Data Real Finalització	Observacions / Comentaris
		Moderat								
		Greu								
		Moderat								
		Lleu								

22/12/2022 Página 1 de 2

UAB Àrea de Prevenció i Assistència

Avaluació psicosocial
Taula de Planificació de Mesures Correctores

Actuacio Nº: Data de sortida de l'informe: Data màxima per retornar taula:
Responsable de seguiment: Àmbit
Treballadors/res afectats:

Lloc de treball	Risc / Deficiència	Valor / Prioritat	Mesura Correctora	Codi Mesura Correctora	Responsable d'execució	Pressupost	Data Proposada OSP	Data Prevista Execució	Data Real Finalització	Observacions / Comentaris

Observacions/Comentaris:

DATA: / / SIGNATURA:

NOTA: Cal que el responsable retorni la planificació signada a l'OSP abans d'un mes des de la data de recepció amb els camps degudament complimentats, designant un responsable d'execució en el cas que no estigui proposat per l'OSP o en el cas que consideri un responsable diferent al proposat per l'OSP. Tanmateix, s'encarregarà que els caps d'execució emplin les caselles que els correspon. Aquest registre permetrà un millor seguiment per par de l'OSP de les mesures correctores i l'arxiu del mateix registre.

Taula de mesures correctores

Investigació

Anàlisi

Gestió i seguiment

Participació de delegats i delegades de prevenció

CCOO

SECCIÓ SINDICAL UAB

VIGILÀNCIA DE LA SALUT PSICOSOCIAL- UAB

Resultat del qüestionari Goldberg aplicat en els reconeixements de salut Període 11/07/22 fins 31/12/2022			
Persones a qui s'ha ofert el qüestionari voluntari			
501 H 218 (44%) | D 283 (56%)			
No fet	Fet		
31 (6%) H 19 (61%) D 12 (39%)	470 (94%) H 199 (42%) D 271 (58%)		
	Resultat		
	Negatiu 333 (71%) H 154 (46%) D 179 (54%)	Positiu 137 (29%) H 45 (33%) D 92 (67%)	
		Possible relació laboral	
		No 89 (65%) H 30 (34%) D 59 (66%)	Sí 48 (35%) H 15 (31%) D 33 (69%)
			Relació amb el total dels qüestionaris fets 10%

Els casos de possible relació laboral (48) han estat convidats a completar l'estudi amb l'especialista de medicina del treball. Han acudit a consulta mèdica 25 persones amb qui s'ha fet alguna intervenció d'acompanyament.

Intervencions	H	D	Total
Consulta medicina del treball USL - SAS	9	16	25
Derivació psicòleg del SAS	3	3	6
Derivació professional extern	0	1	1
Derivació relacions laborals	5	2	7
Derivació Àrea de Prevenció	1	2	3

QÜESTIONARI GOLDBERG: voluntari en les revisions de salut UAB

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB

EXEMPLES DE CASOS A LA UAB (accidents laborals psicosocials)

RISC	MESURA
Confiança vertical i justicia	Acció tipus coach entre personal tècnic i responsables
Claretat de rol	Establir tasques i responsabilitats de cada una de les persones per evitar solapaments
Recolçament social	Millorar la gestió de personal
Qualitat de lideratge	Reunions personalitzades. Sessions de coaching
Previsibilitat	Informació adequada suficient i a temps per dur la feina correctament i adaptarse als canvis
Capital social: respecte mutu	Seguir les normes de convivència i codi ètic UAB
Inseguretat en les condicions de treball	Agilitzar els processos de reestructuració RLT
Treball en equip	Sessions dedicades a resaltar la importància del treball en equip i el paper dels seu integrants
Sobrecàrrega de feina, ansietat, estrés (PDI)	????? Disminuir la càrrega de treball, plantilla suficient

Origen del risc i algunes de les mesures proposades segons origen

SITUACIÓ A LA UAB: ON ESTEM?

SECCIÓ SINDICAL UAB

- ✓ **ACCIDENTS DERIVATS DELS RISCOS PSICOSOCIALS RECONEGUTS COM A ACCIDENTS LABORALS.**
- ✓ **LA UAB HA FET MOLT DE RECORREGUT EN AQUEST CAMÍ, EN COMPARACIÓ AMB MOLTES ALTRES UNVIERSITATS DE L'ÀMBIT CATALÀ.**
- ✓ **A NIVELL PREVENTIU ELS TREBALLADORS NO TENEN AVALUATS ELS RISCOS PSICOSOCIALS DEL SEU LLOC DE TREBALL (NOMÉS UNA PART MOLT PETITA). CAL IMPULSAR A TOTS NIVELLS L'AVALUACIÓ D'AQUESTS RISCOS:EL PLA D'AVALUACIÓ PSICOSOCIAL A LA UAB ES VA PROGRAMAR ARRREL D'UNA DENUNCIA A INSPECCIÓ DE TREBALL**
- ✓ **EXISTEIX UN GRAN DESCONEIXEMENT DEL CIRCUIT A SEGUIR EN CAS D'UN ACCIDENT DE TIPUS PSICOSOCIAL. CALEN ACCIONS DE PROMOCIÓ-SENSIBILITZACIÓ.**
- ✓ **LA IMPLANTACIÓ I EL SEGUIMENT DE LES MESURES CORRECTORES EN CAS D'ACCIDENT MOLTES VEGADES NO ES REALITZA DE MANERA SATISFACTÒRIA. CAL IMPULSAR LA PARTICIPACIÓ DELS IMPLICATS.**
- ✓ **EN EL CAS DEL PDI NO HI HA CONCIÈNCIA DE PATIR AQUEST TIPUS DE RISC I ACCIDENTS. NO S'UTILITZA EL CIRCUIT EXISTENT. LES BAIXES NO COMPTEN COM A BAIXES LABORALS O NO ES PRENEN PER LA MANCA DE POSSIBILITAT DE SUBSTITUCIÓ.**
- ✓ **PERQUÈ FUNCIONI CAL QUE TOTHOM ES CONCIENCII I PARTICIPI EN LES AVALUACIONS. LA FORMACIÓ ES UNA EINA IMPORTANT**

MOLTES GRÀCIES!!!

Delegats i delegades de prevenció de CCOO:

- Ernesto Asensio
- Asunción Blanco
- Iván Martos
- Anna Morist

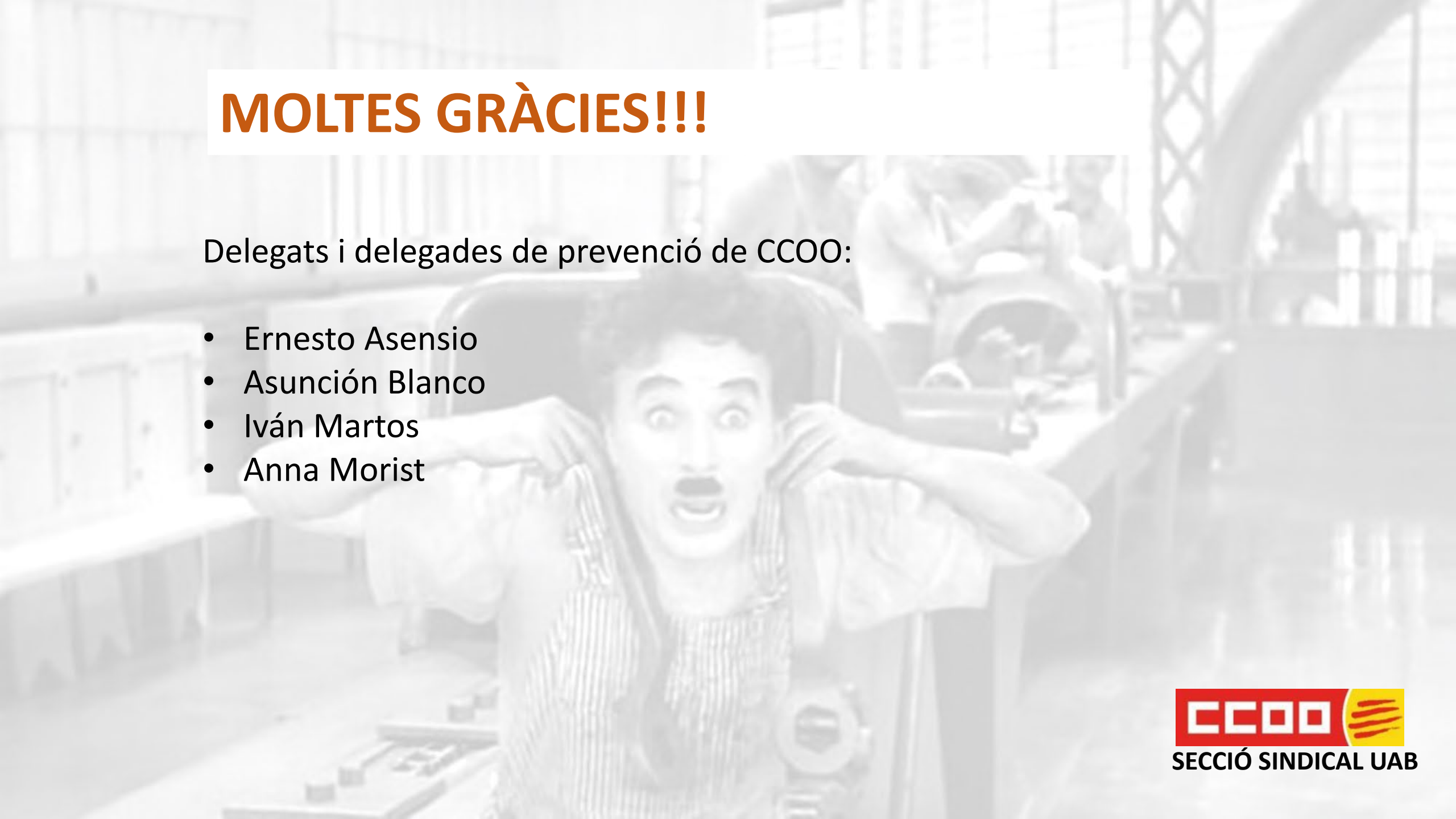

CCOO
SECCIÓ SINDICAL UAB